

Работнікі вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў! Усямерна паляпшайце ідэйную загартоўку, тэарэтычную і прафесіянальную падрыхтоўку спецыялістаў, развівайце навуку, памнажайце свой уклад у камуністычнае будаўніцтва!

(З ЗАКЛІКАЎ ЦК КПСС ДА 62-й ГАДАВІНЫ Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі).

ПРАЛЕТАРЫІ ўсіх краін, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ВЫДАЕЦЦА
3 1935 г.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОўНАГА Чырвонага сцяга ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

1979 г.

1

ЛІСТАПАДА

ЧАЦВЕР

№ 31 (1257)

Цана 2 кап.

62-й ГАДАВІНЕ КАСТРЫЧНІКА — ДАСТОЙНУЮ СУСТРЭЧУ!

...Дыпломная работа заслугоўвае адзнакі «выдатна».

Здавалася б, нічога дзіўнага, але колькі ўсяго хаваецца за гэтымі радкамі.

Вялікая самастойнасць і ініцыятыўнасць, арыгінальнасць і высокая дакладнасць, добра сумленнасць у навуковым эксперыменце — вось не поўны пералік тых рыс характару, якія ўласцівы яму, Уладзіміру Самуйлаву, выпускніку фізічнага факультэта гэтага года, інжы-

Пасля стаў прыходзіць зноў і зноў.

— Гэта, можна сказаць, беспрэцэдэнтны выпадак; нішто не палохала юнака: ні цяжкія задачы, ні тэмпы працы ў лабараторыі, — гаворыць дыпломны кіраўнік Валодзі М. А. Паклонскі.

А потым — удзел у навукова-тэхнічных канферэнцыях, універсітэцкіх, рэспубліканскіх і ўсесаюзным конкурсах. Эксперыменты, тэорыя і

— Смеласць аўтара, які ўзяўся за такую складаную задачу, выклікае захапленне...

Ясныя ўяўленні ў галіне фізікі паўправаднікоў дазвалялі Валодзю прыміць іх для рашэння практычных задач мікраэлектронікі.

Зараз разам з Мікалаем Аляксандравічам ён даследуе ўласцівасці паўправадніковых крышталюў, дапамагае ў стварэнні новых прылад і ўдасканаленні тых, якія ўжо існуюць.

Вернасць прызыванню

неру кафедры паўправаднікоў. Выдатныя веды тэхнікі эксперыменту паспяхова спалучаюцца ў ім з умнем проста і правільна пабудоваць тлумачэнні складаных даных.

...Фізіка даўно цікавіла Валодзю. Паступіць на гэты факультэт ён марыў яшчэ ў школе.

Лёгка крочыцца з марай. Дрэнна ісці насуперак ей: усё жыццё будзе спатыкацца чалавек. Нуднай і доўгай будзе яго дарога. Бо нераспраўленымі засталіся яго крылы, з якімі ён скараціў бы і час і адлегласць...

Валодзя чытаў шмат літаратуры, займаўся ў гуртку юных фізікаў.

...Упершыню ў даследчую лабараторыю кафедры паўправаднікоў ён разам са сваімі сябрамі — аднакурснікамі прыйшоў на першым курсе. Цікавіла многае. Як і над чым працуюць сапраўдныя вучоныя, як жа атрымліваецца вадкі азот, гелій і шмат што іншае?

зноў эксперыменты. Валодзя разумее, што спачатку ўсё павінна быць абгрунтавана тэорыяй. Задачы паддаваліся націску.

Першыя поспехі і няўдачы... Здаралася ўсякае, але Валодзя не расчароўваўся. Цікавы выпадак адбыўся з яго курсавой работай. У мінулым годзе ён і яго аднакурснік Я. Латушка выступалі ў горадзе Новасібірску на Усесаюзнай канферэнцыі «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс», на якой прысутнічалі супрацоўнікі кафедры тэарэтычнай фізікі паўправаднікоў Новасібірскага ўніверсітэта. Яны вельмі зацікавіліся тэмай дакладаў рабят і потым запрасілі іх выступіць на кафедры. Погляды на пытанне аб механізме скачковай праводнасці разышліся.

Праз некаторы час гэту ж работу паслалі на Усесаюзны конкурс у Новасібірск. Рэцэнзію піша той жа навуковы супрацоўнік, які якраз і спрачаўся з Валодзем на канферэнцыі:

Для тых, хто працуе ў гэтай лабараторыі, характэрна смеласць меркаванняў і вывадаў. Ёсць эксперымент, выстаўляецца мадэль. Валодзя ўжо з'яўляўся сааўтарам заяўкі на вынаходніцтва.

Шмат увагі патрабуе навука, але ўсё ж ён знаходзіць час, каб займацца і любімай справай — дэльтапланерным спортам.

— Самае небяспечнае, — гаворыць Валодзя, — гэта калі ў палёце губляеш скорасць. Але і гэтага можна пазбавіцца. Галоўнае, трэба толькі захацець.

Валодзя даўно ўжо не губляе скорасці. І ў спорце, і ў навуцы. Аб гэтым сведчаць і яго словы, сказаныя быццам бы незнарок: «Дрэжны той чалавек, які жыве мінулай славай, трэба заўсёды імкнуцца да чаго-небудзь новага».

Як бачым, на дасягнутым ён не спыніцца.

**Н. ЖУКАВА,
наш кар.**

КАСТРЫЧНІЦКІ МАРШ

Дружна пройдзем

Кастрычніцкім маршам

Мы сям'ёй гарадоў

І плямёнамі ніў.

Маладая рэспубліка наша

Запаліла над святам агні.

І гараць яны!

І гараць яны —

Буйнай сілай змагання агні.

П. БРОўКА

**СЛАВА
Вялікаму
КАСТРЫЧНІКУ!**

Вучыцца, вучыцца...

У чытальнай зале ўніверсітэцкай бібліятэкі, якую міжволі хочацца параўнаць з храмам думак, стаіць урачыстая цішыня. Доўгія рады сталоў, вялікі каталог, незлічона колькасць тамоў і дзесяткі схіленых над старонкамі галоў.

Сёння тут шмат юнакоў і дзяўчат, для якіх гэта лета стала нягучнай, але чаруючай душой і сэрца песняй. Радасці было шмат. Асабліва 25 жніўня, калі яны, ішчаслівыя, знаходзілі сябе ў спісе студэнтаў. Некаторыя тады нават плакалі ад радасці...

Адрываць чалавека ад кнігі — справа малапрыемная. Асабліва калі перад ім ляжаць унушальныя тамы вучэбнай літаратуры. Ці калі студэнт настолькі заняты чытаннем, што не адразу пачуе

(Заканчэнне на 3-й стар.).

НАМ ШЛЯХ АЗАРАЕ КАСТРЫЧНІК

ГАВОРАЦЬ ЗАМЕЖНЫЯ СТУДЭНТЫ

Ларан Рамана (Мадагаскар):

Я зусім нядаўна ў вашай краіне. Таму мне яшчэ шмат чаго невядома і незнаёма ў ёй. Але тое, што я ўжо паспеў убачыць у Савецкім Саюзе за год вучобы, уразіла мяне. Ваша краіна магутная, развітая, упэўненая ў сваім будучым дзяржава, якая будзе камунізм — светлае будучае планеты. І асабліва гэта адчуваецца на вашай моладзі. Для яе адкрыты ўсе шляхі. Сярод студэнтаў, якія вучацца ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце імя У. І. Леніна, шмат маіх сяброў. Яны дапамагаюць мне ў вучобе, цікавяцца сённяшнім днём маёй радзімы — Дэмакратычнай Рэспублікі Мадагаскар, якая тры гады назад пайшла па шляху сацыялістычнай арыентацыі.

Кожны год увесь малагасійскі народ святкуе 26 чэрвеня вялікае нацыянальнае свята — Дзень незалежнасці. У гэты дзень на вуліцы і плошчы нашай сталіцы горада Антананарыву выходзіць шмат людзей, які ў вас 7 кастрычніка. Святкаванне, якое праходзіць у Савецкім Саюзе, заўсёды уражвала мяне. Я бачыў шчаслівыя твары дэманстрантаў, кветкі, шмат прыгожых лозунгаў і транспарантаў, заклікаў. Усё свята прасякнута упэўненасцю ў заўтрашнім дні.

Пройдуць стагоддзі, шмат якія падзеі забудуцца, але 7 лістапада 1917 года — дзень, які адкрыў новую эру ў гісторыі чалавецтва, стаў пачаткам сацыялістычнага летазлічэння, пазаўсёды захавецца ў людской памяці. Для ўсяго народа маёй краіны свята Вялікага Кастрычніка будзе натхняючым прыкладам барацьбы за ўсё самае лепшае і чалавечае на зямлі.

Луіс Коста (Панама):

Я — камуніст. Член камуністычнай партыі Панама. Таму святкаванне 62-й гадавіны Вялікага Кастрычніцкай сацыялі-

стычнай рэвалюцыі з'яўляецца для мяне сапраўднай падзеяй. У капіталістычных краінах антысавецкая прапаганда малое СССР нейкім д'яблам, які пагражае ўсяму свету вайной. Гэта страшэнная хлусня. Ваша краіна ніколі не хацела вайны. Наадварот, яна заўсёды выступала за мір ва ўсім свеце. Калі б была такая магчымасць, то я запрасіў бы ў вашу краіну ўвесь панамскі народ, гісторыя якога стала жорсткай барацьба за сваю незалежнасць. Доўгі час Злучаныя Штаты Амерыкі дыктавалі свае ўмовы на тэрыторыі Панамскага канала. А калі ў студзені 1964 года ўвесь народ — студэнты, сяляне выступілі супраць гэтага дыктату, то рэакцыя патапіла ў крыві паўстанцаў.

У дзень нашага агульнанацыянальнага свята, Дня рэвалюцыі, мы, панамскія камуністы, выступаем на плошчах, вуліцах гарадоў са сваёй праграмай дзеянняў. Наша свята — гэта свята надзеі на лепшае будучае.

Кацярына Дуру (Грэцыя):

Я з'яўляюся прэзідэнтам грэчаскага зямляцтва, якое уваходзіць у агульнаўніверсітэцкі савет дружбы. Свята Кастрычніка ў Грэцыі святкуюць не толькі камуністы, але і ўсе добрасумленныя людзі. На жаль, у Грэцыі забаронена правядзенне афіцыйных дэманстрацый, таму мы збіраемся на стадыёнах, у тэатрах ці іншых мясцінах.

Я — член камуністычнай партыі Грэцыі. Гэта накладвае на мяне асабісты абавязкі. Па заданню грэчаскага зямляцтва я ўдзельнічаю ў рабоце клуба «Палітыка», які створаны ва ўніверсітэце два гады назад. Там абмяркоўваюцца міжнародныя праблемы, арганізуюцца цікавыя экскурсіі, паездкі, вечары. Са мной ва ўніверсітэце вучацца грэчаскія сябры: Дзімітрыс Фацінос, Ірыні Карнава, Дзімітрыс Васіліу і іншыя. Усяго — 8 чалавек. І ўсе мы сябруем з савецкімі студэнтамі. І нам вельмі прыемна сустракаць разам з імі гэта свята — свята Вялікага Кастрычніка.

Аісані Амар (Алжыр):

Калі я ўпершыню прыехаў у вашу краіну, мне было вельмі цікава, бо шмат чуў аб ёй. У горадзе Анаба, у якім я нара-

дзіўся, пры дапамозе Савецкага Саюза пабудаваны вялікі металургічны камбінат. Гэта сведчыць аб тым, што адносіны паміж СССР і Алжырам трывалыя, паспяхова развіваюцца.

Першага кастрычніка ўвесь алжырскі народ святкаваў 25-ю гадавіну рэвалюцыі, якая назаўсёды пакончыла з французскімі каланізатарамі. Зараз Алжыр ідзе па шляху сацыялістычнай арыентацыі. Галоўная мэта — эканамічная незалежнасць, індустрыялізацыя, нацыяналізацыя прамысловасці і правядзенне аграрнай рэформы, а таксама развіццё культуры, навукі. У сувязі з гэтым я хачу сказаць, што ў вашай краіне робіцца шмат павышэнню культурнага ўзроўню ўсяго савецкага народа. Выдаецца шмат літаратуры, існуе вялікая колькасць музеяў, кінатэатраў, тэматычных выставак, стадыёнаў.

Джафар Мамары (Йемен):

Вось ужо шмат гадоў СССР гасцінна прымае пасланцоў йеменскай моладзі, якія вучаюцца тут рускай мове, а затым паступаюць у ВНУ, тэхнікумы і атрымаўшы кваліфікацыю, вяртаюцца на радзіму добрымі спецыялістамі. Нас, студэнтаў з НДРІ, вучыцца ў Мінску 45 чалавек. У пачатку кожнага навучальнага года йеменскае зямляцтва звычайна праводзіць сход, на якім складаецца план работы, а тым, хто толькі што прыехаў у вашу краіну, мы расказваем аб ёй. Такія сходы праводзіцца кожныя тры месяцы, а пасля сесіі абмяркоўваем яе вынікі, разбіраемся ў прычынах, часам перашкаджаючых вучыцца, дапамагем адзін аднаму.

26 верасня і 14 кастрычніка НДРІ адзначала сваё нацыянальнае свята — Дні рэвалюцыі. Тады мы заўсёды разам. Запрашаем сяброў, успамінаем сваю радзіму. І разам з намі гэтыя даты адзначае Савецкая краіна.

Я вельмі задаволены, што займаюся ў цудоўным горадзе Мінску. Я адчуваю, як савецкія людзі рыхтуюцца да свайго галоўнага свята — 62-й гадавіны Вялікага Кастрычніцкай рэвалюцыі, на сцягах якой напісаны велічныя словы — «Мір», «Праца», «Свабода», «Роўнасць», «Братэрства».

Запісаў Л. СТАС.

Вядатна вучыцца, выконвае камсамольскія даручэнні, займаецца спортам, дадаткова вучае англійскую мову — гэта вельмі цяжка. Гэта бадай-што немагчыма, калі такія заняткі становяцца самамэтай. Калі ж мэта адна, а ёй падпарадкавана ўсё астатняе, чалавек здольны на ўсё. У тым выпадку, калі хоча дайсці да вяршыні.

Мэта ў Аляксандра Тузікава ёсць. Ён не мысліць свайго

жа і перашкаджае. Але 5 гадоў ва ўніверсітэце — гэта яшчэ і перыяд станаўлення асобы. І якая залежнасць паміж асобай чалавека і яго ўкладам у працу, тлумачыць не трэба.

Некалькі разоў Аляксандр быў прызёрам універсітэцкіх спаборніцтваў па барацьбе дзю-до, аднойчы стаў чэмпіёнам БДУ. На заняткі ў секцыі таксама трэба было знайсці час — адарваць ад сну, вучо-

КРОК ДА МЭТЫ

жыцця без сур'ёзнай навуковай працы — у прыкладнай матэматыцы яшчэ столькі нявырашаных праблем. «Шчаслівы, — думаю, — яшчэ некалькі месяцаў, і табе нічога не будзе перашкаджаць».

Але ж чалавек ішоў да гэтага 5 гадоў. Першы ж курс, першы ж тыдзень, калі (на сабе правяраючы) адсутнасць кантролю так расслабляе, а да сесіі так далёка — гэты першы тыдзень стаў для Аляксандра першым крокам да мэты. Лекцыі, семінары. Некалькі гадзін самастойнай дамашняй працы — каб да данца зразумець кожны радок, кожную формулу. Зразумець. І пайсці далей, углыб. Для гэтага ўжо не хапае лекцый. Аляксандр займаецца ў СНДЛ — студэнцкай навукова-даследчай лабараторыі пры кафедры агульнага праграмавання. А потым вырашае: праграмаванне — гэта добра, але яго мала, каб сказаць сваё слова ў навуцы. Наступны крок — спецкурсы АСК (аўтаматызаваная сістэма кіравання). Гэта значыць — лекцыі, залікі, экзамены на сваёй кафедры па ўсталяванай праграме плюс тры лекцыі, залікі, экзамены на кафедры АСК. Чалавек хацеў і змог узняць ад ВНУ ўсё, што яна магла яму даць. Ці многія з нас могуць гэтак жа сказаць аб сабе?

У камітэце камсамола факультэта Аляксандр быў намеснікам сакратара па акадэмічнай рабоце, старшынёй вучэбна-выхаваўчай камісіі — Саха не мог спакойна адносіцца да тых, хто здольны вучыцца добра, але лянуецца. А калі да чагосьці неабыхавы, работа не можа быць марнай. Напэўна, у тым, што студэнты факультэта сталі вучыцца лепш, крыху «павінен» і Аляксандр. Няхай зусім крыху. Як сказаў ён сам, «калі б кожны з нас крышачку сіл траціў на грамадскую работу, мы ўсе жылі б намнога лепш, намнога цікавей». (Гэта ў адказ на пытанне, ці не замінае работа ў камітэце вучобе). Вучобе яна мс-

бы, не ведаю, ад чаго. Хтосьці ўсміхнецца: выключны выпадак. Не з маімі здольнасцямі... А ці не заната часта мы хаваемся за гэтыя словы? Хаваемся, яшчэ не паспрабаваўшы — можна ці не так жыць. А можа гэта якраз той мінімум, на які «разлічан» кожны чалавек — проста мы не ведаем сваіх магчымасцей?

Які там «выключны выпадак...» Чалавек як чалавек. Чатыры гады быў у будатрадах. Як там працаваць, многія ведаюць. А расказаць аб іх, па словах аднаго з байцоў таго ж атрада, гэтак жа цяжка, як і аб чалавеку. Атрымліваецца: або «герой», або «самы звычайны». Напэўна, і я не змагла пазбегнуць гэтага.

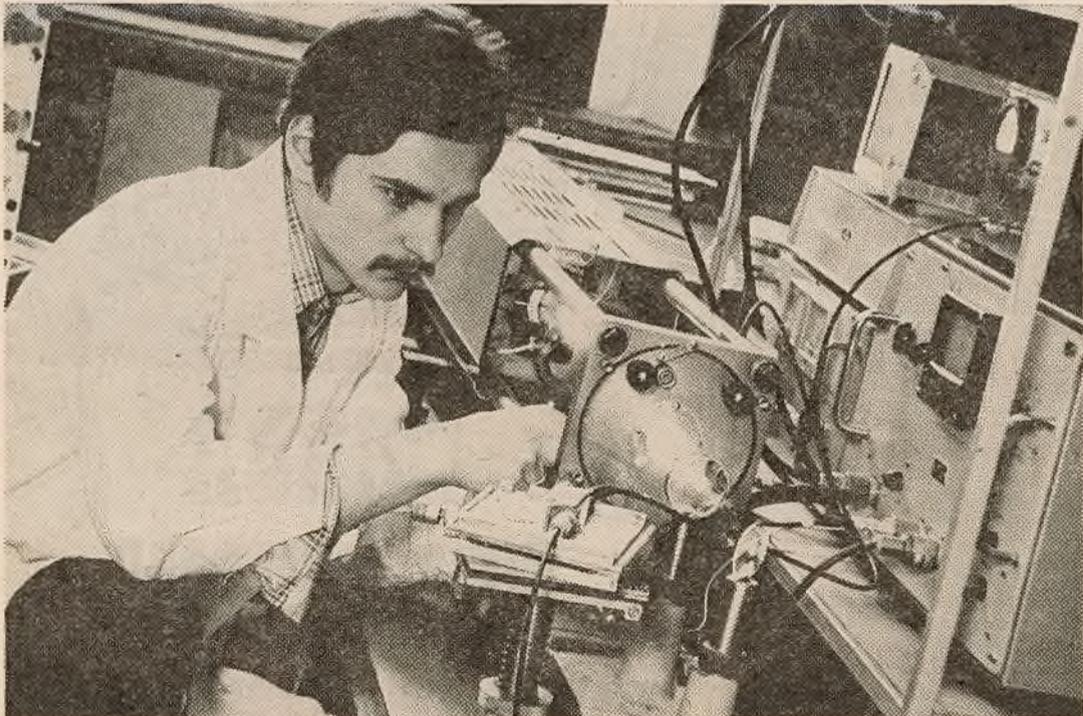
А сапраўды, навошта мы пішам аб людзях? Напэўна, не толькі затым, каб сказаць: «Ён — ленинскі стыпендыят, але ён просты і даступны». Ленинская стыпендыя — толькі сведчанне таго, што ты жыў і працаваў нядрэнна. На сумленне.

Мы пішам аб чалавеку. Але чалавек такі вялікі, такі розны. Гэта мора не перанясеш па кроплі на паперу. Даводзіцца ўсвядомлена апускаць дэталі, пісаць аб галоўным. Аб тым, як чалавек знайшоў сваё месца ў жыцці, сваю сцяжынку. Многа гэта ці мала? Вам меркаваць. На маю думку — многа. Звышчалавечага нічога ў гэтым няма. Проста трэба працаваць, працаваць як мага больш. Прыклад Аляксандра Тузікава пераконвае: калі жадаеш дасягнуць мэты, гэтая праца не будзе каменем на шыі.

А ў кіно Аляксандр ходзіць. І з сябрамі сустракацца любіць у неафіцыйных абставінах — як кожны з нас. Я гэта не ктаму, што вольны «самы зямны»... Усе мы зямныя. Але Аляксандр Тузікаў, студэнт 5-га курса ФПМ, пры ўсім гэтым даўно ідзе да сваёй вяршыні, да мэты.

А я? А ты?

В. ЕФІМЕНКА.

Вучоба. Яна заўсёды патрабуе напружання сіл, настойлівасці ў авалоданні ведамі. Гэта добра адчулі шасцікласнікі з 75-й сярэдняй школы горада Мінска, дзе нядаўна праходзілі практыку студэнты фізічнага факультэта БДУ.

Мінуць гады, і, хто ведае, можа гэтыя хлопчыкі таксама будучы пільна сачыць за работай лазернай устаноўкі, стаўшы студэнтамі фізічнага факультэта. Таксама, як і цяперашні студэнт 5-га курса фізфака Сяргей Яцэнка, які выконвае навуковую работу.

Фота М. Дубовіка, В. Літоміна.

У пастанове ЦК КПСС і СМ СССР «Аб далейшым развіцці вышэйшай школы і павышэнні якасці падрыхтоўкі спецыялістаў» падкрэсліваецца неабходнасць умацніць ролю кафедры як галоўнага звяна ВНУ, вызнача-

ваздач кафедры і іншыя карысныя звесткі. Гэта б дапамагло правільна планавать работу такога роду на ўвесь навучны год.

Працаваць у духу патрабаванняў ліпенскай пастановы ЦК КПСС і СМ СССР азначае

най вучэбнай нагрукі. Тым не менш гэты прынцып здаўна гарушаецца на фізічным факультэце, што вельмі ўскладняе арганізацыю ўсіх відаў працы.

Так, напрыклад, кафедры ядзернай фізікі і цеплафізікі,

жае рашэнню гэтага пытання ў духу рэкамендацый, выказаных на XIX пленуме ЦК КПБ.

Другі прыклад. Па якіх крытэрыях і нормах размеркаваны на фізфаку вучэбна-дапаможны персанал (ВДП)? Зноў жа на кафедрах ядзернай фізі-

разглядаюць гэту работу як нейкую дадатковую, патрэбную толькі кіраўніцтву універсітэта. Ужо год назад пададзены ў рэктарат звесткі аб размеркаванні плошчаў паміж кафедрамі фізфака. Самы прсты аналіз гэтых лічбаў на факультэце і прыняцце мер, якія вынікаюць з такога аналізу, дазволілі б істотна палепшыць умовы працы і вучобы на фізфаку, па-гаспадарску выкарыстоўваць магчымасці, якія маюцца. Але, як бачым, дэканату прасцей і спакойней чакаць, калі гэтае пытанне вырашаць больш высокія інстанцыі.

Зараз заканчваецца перавод ВДП на больш высокую аплату, але факультэт па-ранейшаму не робіць ніякіх крокаў, каб павелічыць зарплату са-дзейнічала ўпарадкаванню становішча спраў. Вось чаму ў выніку важнага дзяржаўнага мерапрыемства несаудна-насць размеркавання ВДП паміж кафедрамі павялічваецца.

Калектыў кафедры ядзернай фізікі з вялікім натхненнем успрыняў пастанову ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР аб вышэйшай школе і рашэнні XIX пленума ЦК КПБ і актыўна працуе над іх ажыццяўленнем. Мы спадзяёмся на прынцыповую пазіцыю дэканата фізфака, які мае магчымасць і павінен палепшыць умовы работы нашай кафедры.

С. ШУШКЕВІЧ,
загядчык кафедры
ядзернай фізікі.

ПРАЦЯГВАЕМ РАЗМОВУ: ГАРЫЗОНТЫ КАФЕДРЫ

Клопаты галоўнага звяна

ючага змест і адзінства вучэбнага, навуковага і выхаваўчага працэсаў. У нас у БДУ шмат робіцца для таго, каб забяспечыць нармальныя ўмовы работы кафедр. Аднак пэўныя службы не ў поўнай меры садзейнічаюць канцэнтрацыі намаганняў кафедр на рашэнні галоўных задач. Нярэдка іх работа зводзіцца да размнажэння распараджэнняў і інструкцый Мінвуза, накіравання копіяў на кафедры і патрабаванняў справаздач. З-за няўважлівасці гэтых служб кафедра нярэдка павінна спрабаваць вырашаць пытанні ці збіраць звесткі, якія не маюць прамых адносін да яе работы.

Даўно наспела неабходнасць выдаць у БДУ памятку, якая змяшчала б канкрэтныя тэрміны і формы ўсіх відаў спра-

не толькі быць падрыхтаванымі выканаць канкрэтныя рашэнні Мінвуза, якія прыняты для выканання гэтай пастановы, але і зараз паўсюдна паляпшаць работу кафедр, дэканатаў, вучэбнага і навуковага аддзелаў і іншых служб. Пастановай прадугледжваецца, у прыватнасці, удасканаленне сістэмы маральнага і матэрыяльнага стымулявання педагогічнай працы. Здавалася б, што забяспечанасць кафедры вытворчымі плошчамі для вучэбнага, лабараторнага практыкума і навуковай работы павінна знаходзіцца ў прамой залежнасці ад аб'ёму выконваемай работы. Гэта значыць, у першую чаргу, ад аб'ёму асноў-

кія выконваюць больш 30 працэнтаў вучэбнай нагрукі факультэта і больш чым 60 працэнтаў работ па гасдагаворах, маюць менш чым 22 працэнтаў вытворчых плошчаў. У той жа час кафедры спектральнага аналізу і фізічнай оптыкі маюць у сваім распараджэнні больш як 25 працэнтаў вытворчых плошчаў факультэта, а выконваюць менш 15 працэнтаў вучэбнай нагрукі і менш чатырох працэнтаў работ па гасдагаворах.

Факультэт мае магчымасць і павінен знайсці ўнутраныя рэзервы паляпшэння ўмоў работы асобных кафедр, але не-прынцыповы падыход да справы з боку дэканата перашкад-

кі і цеплафізікі месячны фонд зарплат ВДП складае 19,9 працэнта, а на кафедрах оптыкі, фізіоптыкі і спектральнага аналізу — 28 працэнтаў (і гэта пры аб'ёме вучэбнай нагрукі, у два разы меншай!). Спрабаваць вытлумачыць з'яву спецыфікай памянёных кафедраў, іх навуковымі, вучэбнымі або іншымі дасягненнямі — гэта толькі ўзмацніць неадпаведнасць.

Не можа не радаваць лінія рэктарата, якая базіруецца на ацэнцы стану спраў па канкрэтных лічбах і фактах. На жаль, рыхтуючы лічбавы матэрыял, некаторыя падраздзяленні факультэта універсітэта, у тым ліку і дэканат фізфака,

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)
тваё пытанне. Як гэтая, празмерна сур'ёзная дзяўчына ў светлай кофтачцы. Яна прыйшла на факультэт прыкладнай матэматыкі пасля работы на заводзе. Пытанне, кім быць пасля здачы выпускных экзаменаў у сярэдняй школе, перад Любай Буцьковай не стаяла. Яна вырашыла яго даўно, калі адчула, што не зможа жыць без матэматыкі.

радыёэлектроніцы і фізіцы. У хвіліны роздуму і сумненняў ёй на дапамогу прыходзілі Чайкоўскі і Васіль Шукшын. А калі сур'ёзна задумалася над сэнсам жыцця, прыйшла на журфак.

Не абмяжоўваючыся вучэбнай праграмай, Святлана вырашыла самастойна вывучаць гісторыю мастацтваў. Сваю будучую навуковую ра-

Вучыцца, вучыцца...

— Айвазоўскі — мой любімы мастак, — звяртаецца яна да бібліятэкара. — Дапамажыце мне, калі ласка, падабраць кнігі аб яго творчасці...
У студэнтаў-першакурснікаў не трэба пытацца, ці патрэбны чалавеку мара, вяршыня імкнення. Два месяцы назад яны зразумелі, што значыць полюс у іх жыцці. Цяпер яны будуць ісці, не спыняючыся, да свайго полюса.

У дзяўчыне, якая расклапа перад сабой горку кніг, пазнаю сваю аднакурсніцу Вольгу Мароз. Грамадзянская паэзія Міхаіла Святлова натхняе яе.

Цяжка сказаць, калі пачаўся творчы шлях студэнткі, таму што «хварэе» паэзіяй Оля яшчэ з дзяцінства. Можна, калі прачытала бацькам першыя вершы ці калі вынік думак дзевяцігадовай дзяўчынкі быў надрукаваны ў райгазэце «Новае жыццё». Ці з таго памятнага дня, калі шасцікласніца Оля ў ліку лепшых юнкураў была ўзнагароджана пудёўкай часопіса «Бярозка» ва ўсесаюзнам піянерскім лагер «Артэк». Адно безумоўна: на факультэт журналістыкі ў гэтым годзе прыйшоў вельмі сур'ёзны, паважаны чалавек.

...Прыходзяць новыя студэнты, у якіх вялікае жаданне чэрпаць веды са светлай крыніцы думак і пачуццяў. З цёплай усмешкай падыходзіць да мяне Святлана Гук. Яна шукала сябе ў філасофіі,

боту студэнтка марыць прысвяціць кіназнаўству. Сцэна прыцягвала яе аднакурсніцу яшчэ з дзяцінства. Вось чаму Святлана запісалася ў студэнцкі тэатр мініяцюр.

...Яшчэ два месяцы назад мы называліся проста абітурыентамі. «Калі было прынята хрысціянства на Русі? Якое значэнне мае эвалюцыйная тэорыя Дарвіна? У чым заключаецца прынцып матэматычнай індукцыі?» — такія пытанні мы задавалі адзін аднаму сотні разоў. А колькі было бяссонных начэй, хваляванняў і трывог: раптам нешта недавучылі, упусцілі...

За два месяцы, згадзіцеся, мы не паспелі яшчэ адчуць усю прыгажосць неспакойнага студэнцкага жыцця. Але амаль у кожнага першакурсніка такое адчуванне, быццам ён можа горы звярнуць. З усіх заняткаў цяжка назваць лепшыя — усё здаецца неабходным і цікавым. Хочацца займацца навуковай і грамадскай работай, запісацца ў гурток і спартыўную секцыю, адразу ж пасля заняткаў чытаць да позняй ночы і не прапусціць ніводна цікавага спектакля. Работы хопіць на ўсе пяць цудоўных студэнцкіх год.

...Бесперапынна адчыняюцца дзверы, янія вядуць у светлы храм ведаў. Колькі юнакоў і дзяўчат звярталася да гэтай невычэрпнай крыніцы! І колькі яшчэ ўзбагаціцца духоўна сёння!

А. МАЗАЛЁВА,
студэнтка журфака.

Хімія... З кожным днём яна знаёміць рэбят з нечым новым, цікавым. Вось затоена чаруюць над прабіркамі другакурснікі хімічнага факультэта Ігар Макута і Юра Антановіч. Сёння ў іх чарговыя лабараторныя заняткі.

СЭРЦЫ ЧАТЫРОХ

Гісторыя, паэзія і музыка. Дзе знайсці тое агульнае, што з'яднае іх, адшукаць пункты сутыкнення? Паслухайце вальны квартал гістарычнага факультэта і вы адчуеце павагу да народнай песеннай творчасці, высокую музычную культуру. У 1977 годзе сабраліся на першую рэпетыцыю І. Піўчанка, А. Сівалобава, Н. Кузьміч, І. Міхайлава, якія сталі цяпер неразлучнымі сябрамі і зразумелі, што жыць без песні яны не змогуць. Іменна іх датычаць словы Ж. Русо: «Музыка захватывае сильнее, чем живопись, потому что она больше сближает человека с человеком». Далёка ляцяць высокія, звонкія галасы дзяўчат, што робіць чыстым стыль выканання, дазваляе чуць гукі прыроды, глыбокія чалавечыя перажыванні. Многія працоўныя калектывы сталіцы знаёмы з

творчасцю нашых студэнтак — актыўных удзельніц мастацкай самадзейнасці. Ім апладзіравалі навуковыя работнікі АН БССР на вечарах і злётах у клубе імя Ф. Э. Дзяржынскага, у Палацы культуры чыгуначнікаў. Гэтай вясной дзяўчаты былі ў інтэрэтрадзе «Юнацтва», што на Мінскім моры, і зразумелі, што беларуская песня, яе ласкавая мова блізкая ўсім.

Памяць адносіць нас у Тынду, дзе ў жніўні гэтага года адбыўся IV агульнаатрасавы фестываль «Бамаўская сопка». Звыш 40 творчых калектываў прыехалі сюды, каб паказаць у сталіцы БАМа сваю творчасць. Выкананне песень «Беларусь» і «Мой родны кут» прынесла нашым спевакам другое месца і званне лаўрэата. Дзяўчаты працавалі ў розных атрадах. Іра Піўчанка — у Сярэбраным бары, Алена Сівалобава і Ірына Міхайлава — у

Залацінцы. Але вялікае жаданне выступаць, быць заўсёды разам, высока несці гонар універсітэта — вось што яднае дзяўчат. Мабыць, самая яркая рыса іх творчасці — імкненне раскрыць прыгажосць песні, укладзіць ў яе сваю душу.

Аснову іх рэпертуара складаюць беларускія народныя песні: «Купалінка», «Бабуленька», «Камера муха палюбіла». Тут дасягаецца тая вобразнасць, яркі каларыт, якія даюць малаўнічую карціну песні. Зараз дзяўчаты абнаўляюць свой рэпертуар. «Працаваць далей, працаваць лепш» — такі дэвіз прызнанага калектыву мастацкай самадзейнасці. Няхай жа нашым дзяўчатам спадарожнічае поспех як у конкурсах, так і ў жыцці, таму што песня — гэта само жыццё.

А. РЭЗНІК,
студэнт гістарычнага
факультэта.

Апошняя, адзінаццатай па ліку, стартвала каманда юрыдычнага факультэта. Гэта азначала, што вялікая кросавая эпапея, якая амаль на чатыры гадзіны разгарнулася ў маляўнічым месцы ля Камсамольскага возера, заканчвалася. І ў сакратарыяце, галоўным штабе саборніцтваў, які размясціўся ля дзяжурнай машыны, ужо падводзіліся папярэднія вынікі, вызначаліся імяны чэмпіёнаў. У мужчын на кіламетровай дыстанцыі пераможцам стаў студэнт 5-га курса механіка-матэматычнага факультэта Міхаіл Пыш. Яго вынік — 2 мінуты 30 секунд.

Пасля кросу Міхаіл сказаў: — У гэтым месяцы я адкрыў свой асабісты спартыўны сезон. І мне вельмі прыемна, што адкрыццё гэта адбылося імяна тут, на кросавай дыстанцыі парку Перамогі.

Результат, які я паказваў, вядома, не з лепшых. Але і яго мне было дастаткова, каб выйграць секунду ў мінулагадняга чэмпіёна, выпускніка фізічнага факультэта Уладзіміра Квача.

тры гады назад быў залічаны кандыдатам у маладзёжную зборную Беларусі.

Пераможцам на пяцісотметровай жаночай дыстанцыі стала студэнтка трэцяга курса гістарычнага факультэта Ала Сімановіч — 1 мінута 28 секунд. Трэнерэ чэмпіёнку У. Я. Шпігаў. Гэты вынік, на жаль, значна ніжэй рэкорду ўніверсітэта, які амаль чатыры гады назад устанавіла студэнтка біяфака Вольга Ярута (1.17,0 сек.). Другое месца з вынікам 1 мінута 29 секунд заняла чацвёртакурсніца механіка-матэматычнага факультэта Валянціна Жукоўская. Трэцій была Вольга Складрава (ФПМ).

А вось як размеркаваліся месцы сярод факультэтаў адпаведна агульнакамандным вынікам (у дужках колькасць набраных ачкоў).

1. Фізічны факультэт	(245)
2. Гістарычны	(165)
3. Хімічны	(163)
4. Радыефізічны	(100)
5. Філалагічны	(81)
6. Біялагічны	(72)
7. Геаграфічны	(65)

АД СТАРТУ ДА ФІНІШУ

КАМЕНТАРЫЙ ДА ВЫНІКАЎ АГУЛЬНАУНІВЕРСІТЭЦКАГА ЛЁГКААТЛЕТЫЧНАГА КРОСУ НА ПРЫЗ ГАЗЕТЫ «БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ»

Трэнём быў Вячаслаў Скварчэўскі (гістфак). Што датычыцца трасы, то скажу адно: самая цяжкая была яе першая палова. Бо тое, што ўпусціш у пачатку, вельмі цяжка потым адыграць. А часам проста немагчыма. Я добра ведаў аб гэтым і таму з першых жа метраў настроіўся на барацьбу.

Да слоў Міхаіла дададзім, што ён з'яўляўся неаднаразовым прызёрам першынстваў рэспублікі сярод юніёраў. А

8. Механіка-матэматычны	(62)
9. Факультэт прыкладнай матэматыкі	(48)
10. Юрыдычны факультэт	(48)
11. Факультэт журналістыкі	(22)

Звярніце ўвагу на тое, што табліцу ўзначальвае фізічны факультэт, які яшчэ ніколі за ўсю гісторыю свайго існавання не з'яўляўся пераможцам агульнауніверсітэцкіх кросоў.

Нават не падумаўся вышэй шостага месца. Гэта з'явілася адкрыццём і своеасаблівай сенсацыяй саборніцтваў. У чым жа сакрэт поспеху каманды фізікаў? Расказвае выкладчык кафедры фізічнага выхавання В. В. Нікіцін:

— Мне вельмі прыемна, што сёлета фізічны факультэт, на якім я адказваю за правядзенне спартыўных мерапрыемстваў, заняў першае месца. Гэта вынік той вялікай работы, якую правёў камітэт камсамола факультэта разам са спартыўным бюро. Я лічу, што ў такіх масавых саборніцтвах, як крос, перамагае калектыў. Па-сапраўднаму дружны і згуртаваны. У гэтым і сакрэт нашага поспеху.

Біялагічны факультэт, які заўсёды быў у тройцы лепшых, выступіў сёлета значна ніжэй сваіх магчымасцей. Тое ж самае можна сказаць і ў адрас факультэта прыкладнай матэматыкі, які з кожным годам выступае ўсё горш і горш. Галоўнай прычынай такога становішча стала агульная хвароба большасці факультэтаў — ма-

лая колькасць удзельнікаў, якія выстаўляюцца на саборніцтвы. Так, напрыклад, факультэт журналістыкі замест 75 чалавек, якія былі патрэбны для заліку, выставіў толькі 53 студэнты. Прычым большасць з іх — першакурснікі. Адсюль і вынік — апошняе месца. Гэта не можа не насцярожваць. Таму камітэту камсамола, спартыўнаму бюро факультэта журналістыкі трэба зрабіць адпавед-

ная вывады і значна палепшыць спартыўна-масавае выхаванне студэнтаў.

З другога боку, хочацца адзначыць філалагічны факультэт, які заняў пятае месца. Гэта, безумоўна, поспех. І поспех не толькі каманды, але і яе трэнера, выкладчыка фізічнага выхавання А. І. Жалабковіч.

Як вядома, сёлета рэдакцыя газеты «Беларускі ўніверсітэт» устанавіла спецыяльны прыз для каманд-пераможцаў сярод першых курсаў. Імі сталі наступныя факультэты: хімічны, фізічны і факультэт журналістыкі.

А ў асабістым заліку сярод першакурснікаў вызначыўся студэнт юрыдычнага факультэта Ігар Вараб'ёў — 2 мінуты 43 секунды і Святлана Карпава (гістфак) — 1 мінута 33 секунды.

Падводзячы агульныя вынікі кросу, галоўны суддзя саборніцтваў старшы трэнер зборнай універсітэта па лёгкай атлетыцы У. Я. Шпігаў сказаў:

— Сёлета на старт традыцыйнага асенняга лёгкаатлетычнага кросу выйшла дзве тысячы студэнтаў універсітэта. Со-р-ак адзін з іх выканалі нарматыў другога разраду, 710 чалавек — трэцяга. Гэта сведчыць аб масавасці і папулярнасці саборніцтваў. Адзначу добрую, якасную работу выкладчыкаў кафедры фізічнага выхавання, якія праводзілі крос. Сярод іх — галоўны сакратар саборніцтваў Р. В. Кандратава, старцыёры А. В. Цітоў, Н. Ф. Гарбачоў; старшы хранаметрыст А. У. Харэвіч і многія іншыя. Але трэба падкрэсліць, што арганізацыя кросу магла быць значна лепшай. Так, напрыклад, не было машыны для перавозкі сцягоў і транспарантаў, для належнага афармлення месцаў старту і фінішу, сталаў для работы сакратарыята.

Увогуле сёлета крос з'яўляўся сапраўдным спартыўным святам. Святам здароўя і маладосці.

С. ЛЫСКАВЕЦ,
наш кар.

На здымках: праз некалькі імгненняў прагучыць каманда «Марш!» і чарговая група ўдзельнікаў адправіцца на трасу; уважліва сочыць за дыстанцыяй фотадуэт студэнтаў факультэта журналістыкі

